

**ΑΓΩΝΕΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ 2019
«ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΓΟΡΗΤΕΣ»**

ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

2-3 Μαρτίου 2019, Θεσσαλονίκη

Κοιν.Σ.Επ. «ΡΟΗ»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Γενικές Πληροφορίες	Σελ. 3
1.1. Τι είναι διττοί λόγοι;	
1.2. Τι είδους θέματα θα αντιμετωπίσουν οι αγωνιζόμενοι;	
1.3. Δικαιούχοι συμμετοχής	
2. Διεξαγωγή των Αγώνων	Σελ. 4
2.1. Προστάδιο (προσέλευση, εγγραφές, δημιουργία ομάδων)	
2.2. Προετοιμασία των αγώνων	
2.3. Γενικό χρονικό πλαίσιο διεξαγωγής των αγώνων	
3. Οι Ομιλίες και ο Ρόλος των Αγορητών	Σελ. 5
3.1. Οι αγορητές	
3.2. Αιτήματα Ερωτήσεων	
3.3. Χρονομέτρηση & Διάρκεια ομιλιών	
4. Η Αξιολόγηση	Σελ. 7
4.1. Το σώμα των κριτών	
4.2. Κριτήρια αξιολόγησης	
5. Κανόνες Συμπεριφοράς	Σελ. 9

5 ΡΗΤΟΡΕΣ
4 ΟΜΙΛΙΕΣ
3 ΟΜΙΛΗΤΕΣ

1. Γενικές Πληροφορίες

1.1. Τι είναι διττοί λόγοι;

Σε έναν αγώνα Διττών Λόγων οι δυο πενταμελείς ομάδες αντιπαρατίθενται επί τη βάσει αντίθετων επιχειρημάτων πάνω στο θέμα που τους έχει δοθεί: η μεν μία («κυβέρνηση») υποστηρίζει το, η δε άλλη («αντιπολίτευση») απορρίπτει το και υιοθετώντας την αντίθετη θέση. Το θέμα εκάστου αγώνα έχει ανακοινωθεί στους διαγωνιζόμενους μόλις 30' λεπτά νωρίτερα. Κατά τη διάρκεια του αγώνα παρίσταται Κριτική Επιτροπή, η οποία στο τέλος του αγώνα αξιολογεί τους ομιλητές ατομικά και τις ομάδες συνολικά ως προς την ποιότητα, δομή και πειστικότητα των επιχειρημάτων τους και κρίνει έτσι ποια κέρδισε τον διεξαχθέντα αγώνα. Επιπλέον, παρίσταται και ένας χρονομέτρης ο οποίος καθ' όλη τη διάρκεια του αγώνα καταγράφει και σημαίνει ηχητικά το πέρασμα του χρόνου. Να σημειωθεί, επίσης, πως επιτρέπεται η παρουσία ακροατηρίου, το οποίο παρακολουθεί τις ομιλίες χωρίς να διακόπτει ή να παρεμβαίνει με οποιοδήποτε άλλο τρόπο και αποχωρεί μετά το πέρας και της τελευταίας κατά σειρά ομιλίας.

1.2. Τι είδους θέματα θα αντιμετωπίσουν οι αγωνιζόμενοι;

Τα θέματα των αγώνων θα επιμελείται ειδική επιστημονική επιτροπή, απαρτιζόμενη από καταξιωμένα άτομα ποικίλων επιστημονικών τομέων και κλάδων.

Σε κάθε γύρο το θέμα θα είναι κοινό για όλες τις ομάδες που θα αγωνίζονται ταυτόχρονα σε διαφορετικές αίθουσες.

1.3. Δικαιούχοι συμμετοχής:

Η συμμετοχή των μαθητών στους αγώνες θα μπορεί να είναι τόσο **ομαδική** σε αμιγείς ομάδες-αποστολές από τα σχολεία τους, όσο και **ατομική** για μαθητές που θέλουν να συμμετάσχουν αλλά δεν έχουν τη δυνατότητα ομαδικής αποστολής.

Πέραν τούτου, στο πνεύμα του ίσου συναγωνισμού υπάρχει η δυνατότητα οι ομάδες να είναι **μικτές, αποτελούμενες από μαθητές τόσο Γυμνασίου όσο και Λυκείου**, καθώς άλλωστε όλες οι ομάδες θα αγωνίζονται μεταξύ τους ανεξαρτήτως ηλικίας.

2. Διεξαγωγή των Αγώνων

2.1. Προστάδιο (προσέλευση, εγγραφές, δημιουργία ομάδων):

Οι αγώνες θα ξεκινήσουν στις 9 η ώρα το πρωί μετά την άφιξη των διαγωνιζομένων και αφού έχει προηγηθεί η εγγραφή των αποστολών των σχολείων στη γραμματεία των αγώνων. Οι μαθητές που υπέβαλαν ατομική αίτηση θα πληροφορηθούν την ομάδα στην οποία θα ενταχθούν μετά την προσέλευση τους και την εγγραφή τους στη γραμματεία των αγώνων.

2.2. Προετοιμασία των αγώνων:

Μετά την ολοκλήρωση των εγγραφών οι μαθητές θα οδηγηθούν στις αίθουσές τους για να αρχίσουν οι προκριματικοί γύροι των αγώνων. Οι κριτές της κάθε αίθουσας θα τους ανακοινώσουν το θέμα του αγώνα τους και οι μαθητές θα έχουν μισή ώρα (30 λεπτά) για να προετοιμάσουν τα επιχειρήματα και τις ομιλίες τους. Κατά τη διάρκεια αυτής της προετοιμασίας απαγορεύεται στους αγορητές η χρήση ηλεκτρονικών μέσων (κινητών τηλεφώνων, τάμπλετ, φορητών υπολογιστών) καθώς και έντυπου υλικού οποιασδήποτε μορφής (συγγράμματα, σχολικά εγχειρίδια, λεξικά, σημειώσεις, κοκ).

Υπεύθυνοι για την τήρηση αυτών των κανόνων και την ομαλή ροή της διαδικασίας της προετοιμασίας θα είναι εθελοντές των αγώνων, οι οποίοι θα βρίσκονται σε κάθε αίθουσα επιτελώντας βοηθητικό ρόλο.

2.3. Γενικό χρονικό πλαίσιο διεξαγωγής των αγώνων:

Σάββατο 2 Μαρτίου: 4 προκριματικοί γύροι

Κυριακή 3 Μαρτίου: 1 ημιτελικός και 1 τελικός γύρος

Μετά το πέρας του **πρώτου** προκριματικού γύρου οι μαθητές θα έχουν την ευκαιρία, προτού συνεχίσουν στον επόμενο αγώνα, να ακούσουν χρήσιμες συμβουλές από τους κριτές, σε μια μορφή ολιγόλεπτης προφορικής αξιολόγησης, ώστε να μπορέσουν να τελειοποιήσουν πιθανές ατέλειες στον τρόπο και το περιεχόμενο των επόμενων ομιλιών τους.

Στη συνέχεια θα ακολουθήσουν οι επόμενοι προκριματικοί γύροι με τακτά σύντομα χρονικά διαλείμματα ενδιάμεσά τους, καθώς και ένα μεγαλύτερο διάλειμμα για γεύμα το μεσημέρι που θα συμπεριλαμβάνεται στο κόστος του συνεδρίου.

Την Κυριακή το πρωί, μετά την ανακοίνωση των προκρινόμενων ομάδων θα ακολουθήσει η ίδια διαδικασία για τη διεξαγωγή του ημιτελικού γύρου και του τελικού. **Οι μαθητές των οποίων οι ομάδες δεν προκρίθηκαν θα έχουν τη δυνατότητα παρακολούθησης παράλληλων σεμιναρίων, σχετικών με την ρητορική τέχνη. Κατά τη διάρκεια προετοιμασίας του τελικού γύρου θα διεξαχθεί αγώνας κριτών ενώπιον κοινού.**

3. Οι Ομιλίες και ο Ρόλος των Αγορητών

3.1. Οι αγορητές

Σε κάθε αγώνα θα αντιπαρατίθενται δύο ομάδες, οι οποίες θα αποτελούνται, όπως προαναφέρθηκε, από τρία άτομα τα οποία καλούνται να εκφωνήσουν **τέσσερις ομιλίες**. Σε κάθε ομιλία συνήθως περιλαμβάνονται εκτός από τα διαφορετικά επιμέρους δομικά στοιχεία της, προσφωνήσεις στους κριτές, στον χρονομέτρη και στο κοινό (Αξιότιμοι κριτές, Χρήσιμε χρονομέτρη, Αγαπητό κοινό) και από μια αποφώνηση (Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας). Αναλυτικά ο ρόλος του κάθε ομιλητή παρατίθεται ως εξής:

1η ομιλία της κυβέρνησης:

Ο ρόλος του πρώτου ομιλητή της κυβέρνησης είναι ο ορισμός του θέματος (κυρίως η ανάλυση των κρίσιμων εννοιών του), η παρουσίαση της θέσης της ομάδας του (η οποία συνιστά και τη θεματική οριοθέτηση για το πλαίσιο διεξαγωγής του αγώνα) και η παράθεση του μεγαλύτερου μέρους των επιχειρημάτων της κυβέρνησης. Στο τέλος του λόγου του προτείνεται να κάνει μια σύντομη σύνοψη των βασικών σημείων της ομιλίας του.

1η ομιλία της αντιπολίτευσης:

Ο πρώτος ομιλητής της αντιπολίτευσης οφείλει να συμφωνήσει ή να διαφωνήσει (εν όλω ή εν μέρει) με τον ορισμό της κυβέρνησης, να αντικρούσει εν συντομία τα επιχειρήματα του προηγούμενου ομιλητή και να παραθέσει τα πρώτα επιχειρήματα της αντιπολίτευσης. Στο τέλος της ομιλίας του προτείνεται να κάνει μια σύντομη σύνοψη των βασικών σημείων της ομιλίας του.

2η ομιλία της κυβέρνησης:

Ο δεύτερος ομιλητής της κυβέρνησης αντικρούει τα επιχειρήματα του πρώτου ομιλητή της αντιπολίτευσης και επεκτείνει την επιχειρηματολογία της ομάδας του προβάλλοντας επιπλέον επιχειρήματα προς υποστήριξη του θέματος κατά τον τρόπο που ορίστηκε από το πρώτο μέλος. Στο τέλος της ομιλίας του προτείνεται να κάνει μια σύντομη σύνοψη των βασικών σημείων της ομιλίας του.

2η ομιλία της αντιπολίτευσης:

Ο δεύτερος ομιλητής της αντιπολίτευσης αντικρούει τα επιχειρήματα του προηγούμενου ομιλητή και ομοίως επεκτείνει την επιχειρηματολογία της ομάδας του. Στο τέλος της ομιλίας του προτείνεται να κάνει μια σύντομη σύνοψη των βασικών σημείων της ομιλίας του.

3η ομιλία της κυβέρνησης:

Ο τρίτος ομιλητής της κυβέρνησης αντικρούει την επιχειρηματολογία και τη θέση της αντιπολίτευσης (ιδίως του δεύτερου μέλους της), υποδεικνύοντας στους ακροατές

τον λόγο για τον οποίο η τελευταία **δεν** θα έπρεπε να κερδίσει. Δεν επιτρέπεται να παρουσιάσει νέα επιχειρήματα.

3η ομιλία της αντιπολίτευσης:

Ο τρίτος ομιλητής της αντιπολίτευσης αντικρούει την επιχειρηματολογία και τη θέση της κυβέρνησης, υποδεικνύοντας στους ακροατές τον λόγο για τον οποίο η τελευταία **θα πρέπει να χάσει** τον αγώνα. Δεν επιτρέπεται να παρουσιάσει νέα επιχειρήματα.

4η ομιλία της αντιπολίτευσης:

Την τέταρτη ομιλία της ομάδας, η οποία διαρκεί τέσσερα λεπτά και στην οποία δεν γίνεται παρουσίαση νέων επιχειρημάτων, εκφωνεί είτε ο πρώτος είτε ο δεύτερος ομιλητής, ο οποίος οφείλει να το δηλώσει στους κριτές πριν την έναρξη του αγώνα. Σε αυτήν την ομιλία ο πρώτος ή ο δεύτερος ομιλητής της αντιπολίτευσης υποδεικνύει τα βασικά σημεία της επιχειρηματολογίας της ομάδας του και παρουσιάζει, μέσα από την επιχειρηματολογία της ομάδας του, τους λόγους για τους οποίους η αντιπολίτευση έχει **κερδίσει** τον αγώνα.

4η ομιλία της κυβέρνησης:

Την τέταρτη ομιλία της ομάδας, η οποία διαρκεί τέσσερα λεπτά και στην οποία δεν γίνεται παρουσίαση νέων επιχειρημάτων, εκφωνεί είτε ο πρώτος είτε ο δεύτερος ομιλητής, ο οποίος οφείλει να το δηλώσει στους κριτές πριν την έναρξη του αγώνα. Σε αυτήν την ομιλία, η οποία είναι και η τελευταία του αγώνα, ο πρώτος ή ο δεύτερος ομιλητής της κυβέρνησης υποδεικνύει τα βασικά υπέρ της ομάδας του σημεία του αγώνα και παρουσιάζει, μέσα από την επιχειρηματολογία της ομάδας του, τους λόγους για τους οποίους η κυβέρνηση έχει **κερδίσει** τον αγώνα.

3.2. Αιτήματα Ερωτήσεων:

Κατά τη διάρκεια των ομιλιών της κάθε ομάδας, πλην της τρίτης και της τέταρτης, τα μέλη της αντίπαλης ομάδας μπορούν να θέτουν ερωτήσεις στους ομιλητές. Οι ερωτήσεις υποβάλλονται απευθείας στον ομιλητή από τα μέλη της αντίπαλης ομάδας, εφόσον εκείνος το επιτρέψει. Μπορούν να υποβληθούν μόνο μετά το πέρας του 1ου και μέχρι το τέλος του 5ου λεπτού της ομιλίας. Για να υποβάλει μία ερώτηση ο ομιλητής, οφείλει να σηκώσει το χέρι του και να δηλώσει ότι επιθυμεί να υποβάλει μία ερώτηση. Ο ομιλητής που έχει τον λόγο αποφασίζει τότε εάν θα επιτρέψει ή όχι την υποβολή ερώτησης. Έχει επίσης το δικαίωμα να διακόψει τον αντίπαλο ο οποίος κάνει κατάχρηση του επιτρεπόμενου χρόνου της ερώτησης. Η ερώτηση πρέπει να είναι διατυπωμένη με σαφήνεια, να μη διαρκεί πάνω από 15", να είναι σχετική με τα όσα λέγονται τη στιγμή που διατυπώνεται και να μην αποτελεί θέση. Κάθε ομιλητής θα ήταν καλό να αποδεχτεί τουλάχιστον μία ερώτηση κατά τη διάρκεια της αγόρευσής του, όχι όμως και πάνω από τρεις, διότι στην τελευταία περίπτωση διαφαίνεται ανεπάρκεια επιχειρημάτων. Θα ήταν επίσης καλό να επιχειρούν όλοι οι ομιλητές να απευθύνουν ερωτήσεις στους αντιπάλους. Η όχληση του εκάστοτε

ομιλητή με συνεχόμενα αιτήματα ερώτησης από την αντίπαλη ομάδα θεωρείται αρνητικό στοιχείο.

3.3. Χρονομέτρηση & Διάρκεια ομιλιών:

Υπεύθυνος για τη χρονομέτρηση, την τήρηση και την καταγραφή των χρόνων είναι ο **χρονομέτρης**, ο οποίος με την καρτέλα που έχει υψωμένη απέναντι από τους ομιλητές υποδεικνύει τα υπολειπόμενα λεπτά της ομιλίας τους. Αυτός σημαίνει ηχητικά με ελαφρό χτύπημα του χεριού το πέρασμα του χρόνου και, επίσης, καταγράφει στο φύλλο χρονομέτρη τους συνολικούς χρόνους κάθε ομιλίας, καθώς και τις χρονικές στιγμές που έγιναν αιτήσεις παρέμβασης για κάθε ομιλητή, σημειώνοντας ποιες έγιναν αποδεκτές και ποιες όχι.

Οι αγορεύσεις (με εξαίρεση την τρίτη και την τέταρτη ομιλία) πρέπει να έχουν μέγιστη συνολική διάρκεια 6' (οπότε και ο χρονομέτρης σημαίνει δύο φορές με χτύπημα στο θρανίο). Ομιλίες που υπερβαίνουν τα 6'15" ή είναι κάτω από 5' ενδέχεται να τύχουν αρνητικής βαθμολόγησης. Η εκφώνηση της τρίτης ομιλίας διαρκεί 5' ενώ της τέταρτης 4'. Ο χρονομέτρης σημαίνει μια φορά ένα λεπτό πριν από το τέλος του χρόνου και δύο φορές στο τέλος του χρόνου.

4. Η Αξιολόγηση

4.1. Το σώμα των κριτών:

Μετά το τέλος του αγώνα υπεύθυνο για την αξιολόγηση των ομάδων και των ομιλητών και την ανάδειξη της πιο ικανής ομάδας είναι ένα Σώμα Κριτών. Μέλη του είναι έμπειροι πρώην και νυν ρήτορες, οι οποίοι έχουν επιλεγεί κατόπιν αξιολόγησης από την οργανωτική επιτροπή. Στο σώμα κριτών δεν μπορούν να συμμετάσχουν μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καθώς και καθηγητές σχολείων των οποίων οι μαθητές αγωνίζονται. Οι κριτές θα παρακολουθήσουν επιμορφωτικά σεμινάρια, ώστε να διασφαλιστεί κοινή γραμμή αξιολόγησης όλων των ομάδων.

4.2. Κριτήρια αξιολόγησης:

Το Σώμα Κριτών κατά τη διάρκεια του αγώνα κρατά προσωπικές σημειώσεις και αφού ολοκληρώσει τη διαδικασία κρίσης, συμπληρώνει το φύλλο κριτή, το οποίο πρέπει να παραδώσει στη Γραμματεία των αγώνων. Η αξιολόγηση πρέπει να αναφερθεί στα στοιχεία της ομιλίας, δηλαδή **στον ορισμό, στο περιεχόμενο, στη δομή, στην εκφορά και στις ερωτήσεις**, με βασικό κριτήριο κατά πόσο τα στοιχεία αυτά συνέβαλαν ή έβλαψαν την πειστικότητα της θέσης της ομάδας.

Το *περιεχόμενο* αρμόζει να κρίνεται από την οπτική γωνία ενός μέσου, συνετού και ορθά σκεπτόμενου ανθρώπου. Το Σώμα Κριτών θα αναλύει και θα αξιολογεί τα επιχειρήματα, τα παραδείγματα κ.ά. ως προς τη γενικότερη ορθολογικότητα και

ΑΓΩΝΕΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ 2019
«ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΓΟΡΗΤΕΣ»

πειστικότητα τους, χωρίς να απαιτεί εξειδικευμένες γνώσεις επί των θεμάτων από τους μαθητές.

Η *δομή* θα κρίνεται σε σχέση με την ικανότητα των ομιλητών να ομαδοποιούν και να κατανέμουν το περιεχόμενο της ομιλίας τους με σαφή τρόπο και σωστή ιεράρχηση. Επίσης, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η κατανομή του περιεχομένου, της σειράς και της διαδοχής παρουσίασης των επιχειρημάτων μεταξύ των τριών ομιλητών.

Η *εκφορά*, στην οποία περιλαμβάνεται η φρασεολογία, το ύφος και η γενικότερη στάση των ομιλητών, αξιολογείται ως προς το αν συνέβαλε στην πειστικότητα τού λόγου ή αν ζημίωσε την ισχύ του.

Οι ερωτήσεις συνυπολογίζονται στο περιεχόμενο των ομιλιών αυτού που τις έθεσε και αξιολογούνται ως προς τον αντίκτυπο που είχαν στην εξέλιξη τού αγώνα. Αποτελεί θετικό στοιχείο για κάθε ομιλητή να απαντήσει σε τουλάχιστον μία ερώτηση κατά τη διάρκεια της αγόρευσής του, καθώς και να επιχειρήσει να κάνει τουλάχιστον μία ερώτηση σε κάθε αγόρευση τής αντίπαλης ομάδας.

Κάθε ομιλητής βαθμολογείται με 50–100 βαθμούς. Η ομάδα βαθμολογείται με το σύνολο των βαθμών των ομιλητών της από τους τρεις κριτές.

Τα παρακάτω οδηγούν στην **αρνητική αξιολόγηση** της ομάδας:

- Η χρήση σημειώσεων, εντύπων και οπτικοακουστικών υλικών κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας και του αγώνα οδηγεί στον αποκλεισμό της ομάδας από τον συγκεκριμένο γύρο.
- Αγενής και απρεπής συμπεριφορά εν γένει καθ' όλη τη διάρκεια των αγώνων.
- Αγενής γλώσσα, καθώς και η μη τήρηση του χρονικού πλαισίου κατά την διάρκεια των ομιλιών.

Η αξιολόγηση κατά τον πρώτο γύρο:

Μετά το πέρας του πρώτου γύρου, ύστερα από σύντομη διάσκεψη των κριτών, οι τελευταίοι ανακοινώνουν στις διαγωνιζόμενες ομάδες την έκβαση του αγώνα, καθώς και γενικές κατευθυντήριες διορθωτικές γραμμές προς βελτίωση του κάθε ομιλητή.

5. Κανόνες Συμπεριφοράς

5.1. Όσον αφορά τη γλώσσα οι μαθητές οφείλουν να εκφράζονται με σαφήνεια, συγκροτημένα και εύστοχα, καθώς και να τηρούν τους μορφοσυντακτικούς κανόνες σε όλη την έκταση του λόγου. Ενθαρρύνεται επίσης και αξιολογείται θετικά στην εκφορά και στη γενική εικόνα εκάστου ομιλητή η χρήση λεκτικού και εκφραστικού πλούτου.

5.2. Επιβάλλεται, παράλληλα, η τήρηση του ενδυματολογικού κώδικα του συνεδρίου, που περιλαμβάνει ευπρεπή και απλή ένδυση, καθώς και η ανάλογη στάση συμπεριφοράς των μαθητών καθ' όλη τη διάρκεια του συνεδρίου.